Lieta Nr. A420244720
Lietas arhīva Nr. AA43-0972-21/2
ECLI:LV:ADAT:2021:1208.A420244720.15.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021.gada 8.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Una Mihailova, tiesneši Karina Krastiņa un Ojārs Priedītis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga Rīgas Sociālā dienesta administratīvā akta izdošanu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 14.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes Labklājības departamenta (turpmāk – Departaments) 2020.gada 21.augusta lēmumu Nr.DL-20-318-ap (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) kā administratīvā akta galīgo noformējumu atteikts /pers. B/ piešķirt pabalstu veselības aprūpei (pacienta iemaksas un līdzmaksājuma apmaksai). Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Saskaņā ar Rīgas domes 2013.gada 15.janvāra saistošo noteikumu Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā" (turpmāk – Pabalstu noteikumi) 22.punktu tiesības saņemt noteikumu 19.3.apakšpunktā minēto pabalstu (t.i., pabalsts veselības aprūpei) ir atsevišķi dzīvojošam vecuma vai invaliditātes pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējam, kura vidējie ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 270 euro mēnesī, ja ir ievēroti pārējie šo saistošo noteikumu nosacījumi.

[1.2] Saskaņā ar /pers. B/ 2020.gada 2.jūlija iesniegto iztikas līdzekļu deklarāciju /pers. B/ vidējie ienākumi ir 284,79 euro mēnesī, proti, vecuma pensija 231,66 euro un piemaksa pie pensijas 53,13 euro mēnesī. Tā kā /pers. B/ vidējie ienākumi mēnesī ir lielāki, nekā noteikts Pabalstu noteikumu 22.punktā (270 euro), atteikts piešķirt pabalstu veselības aprūpei.

[2] /pers. B/ iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par labvēlīga Rīgas Sociālā dienesta administratīvā akta, ar kuru /pers. B/ tiktu piešķirts pabalsts veselības aprūpei, izdošanu, pieteikumā norādot, ka tiesiskie apstākļi ir prettiesiski un faktiskie apstākļi ir krimināli.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 14.jūnija spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem motīviem.

[3.1] Tiesa konstatēja, ka lietā pieteikuma priekšmets ir labvēlīga administratīvā akta izdošana, proti, /pers. B/ līdz viņai piešķirt pabalstu veselības aprūpei saskaņā ar 2020.gada 2.jūlija iztikas līdzekļu deklarāciju.

[3.2] Tiesa konstatēja, ka /pers. B/ ienākumi pārsniedza Pabalstu noteikumu 22.punktā noteikto ienākumu līmeni pabalsta veselības aprūpei piešķiršanai. Attiecīgi iestāde pamatoti atteica pabalsta veselības aprūpei piešķiršanu atbilstoši Pabalstu noteikumu 25.7.apakšpunktam, kas paredz nepiešķirt pabalstu veselības aprūpei, ja ienākumi un materiālie resursi neatbilst normatīvajos aktos minētajam ienākumu un materiālā stāvokļa līmenim, neparedzot atkāpes no Pabalstu noteikumu 22.punktā noteiktajām prasībām.

[3.3] Tiesai nav tiesību vērtēt pašvaldības noteikto iztikas līmeni pabalsta veselības aprūpei saņemšanai.

[3.4] Tiesa secināja, ka /pers. B/ pastāv iespēja samazināt savus ikmēneša izdevumus un /pers. B/ nav nonākusi krīzes situācijā pabalsta veselības aprūpei atteikuma dēļ. /pers. B/ ir tiesības un arī pienākums gādāt par savu labklājību, kas ietver arī līdzdarbības pienākumu tādā ziņā, ka /pers. B/ ir jāizmanto visi resursi, kas ļautu samazināt tās izdevumus.

[3.5] Ņemot vērā minēto un to, ka lietā netika konstatēti netipiski apstākļi, tiesa secināja, ka lietā nav konstatējami pārkāpumi attiecībā uz sociāli atbildīgas valsts principa īstenošanu.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 14.jūnija spriedumu /pers. B/ iesniedza apelācijas sūdzību, tajā norādot turpmāk minētos argumentus.

[4.1] /pers. B/ ir diskriminēta privatizācijas procesā. /pers. B/ ir bezpajumtniece, jo nekustamā īpašuma viņai nav. /pers. B/ ārstējas ilgtermiņā. Ir iestājušies attiecīgie priekšnoteikumi, lai /pers. B/ piešķirtu pabalstu veselības aprūpei. /pers. B/ dzīvokļa pabalstu nesaņem.

[4.2] No pensijas 284,79 euro par īri apsaimniekotājai maksā 100 euro, par elektrību 16,50 euro (33 euro dalīts ar 2), par apsaimniekošanu vienu reizi trīs mēnešos 20 euro. Līdz ar to no pensijas paliek 131,79 euro (284,79 – 100 – 33 – 20 euro). Ņemot vērā minēto, /pers. B/ ienākumi nepārsniedz Pabalstu noteikumos noteikto. /pers. B/ izjūt krīzi.

[4.3] /pers. B/ slimība ir īpaša ar to, ka ir jāievēro hipoalerģiska diēta, līdz ar to kopgaldi un virtuves neder. /pers. B/ Eiropas atbalsta fonda ēdienu pakas nesaņem.

[4.4] Tiesa nepareizi secināja, ka /pers. B/ pastāv iespēja samazināt savus ikmēneša izdevumus un viņa nav nonākusi krīzes stāvoklī pabalsta veselības aprūpei atteikuma dēļ. Lietā ir netipiski apstākļi.

[5] Departaments paskaidrojumā par /pers. B/ apelācijas sūdzību atzina to par nepamatotu.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un lietas dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[7] Apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka pieteicējas ienākumi pārsniedza Pabalstu noteikumu 22.punktā noteikto

ienākumu līmeni pabalsta veselības aprūpei piešķiršanai un ka iestāde pamatoti atteica pabalsta veselības aprūpei piešķiršanu atbilstoši saistošo noteikumu 25.7.apakšpunktam, kas paredz nepiešķirt pabalstu veselības aprūpei, ja ienākumi un materiālie resursi neatbilst normatīvajos aktos minētajam ienākumu un materiālā stāvokļa līmenim, neparedzot atkāpes no Pabalstu noteikumu 22.punktā noteiktajām prasībām.

Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, izvērstāku argumentu izklāstu nenorādot.

Administratīvā apgabaltiesa atkārtoti nenorāda motivāciju to apelācijas sūdzībā minēto argumentu noraidīšanai, kuri minēti pieteikumā un kuru noraidīšanai ir sniegta motivācija pirmās instances tiesas spriedumā. Papildus apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[8] Apgabaltiesa ņem vērā to, ka pieteicējai ir ierobežoti iztikas līdzekļi. Tomēr minētais apstāklis nav pamats, lai tiesa uzliktu pašvaldībai pienākumu sniegt sociālo palīdzību apjomā, kas pārsniedz valsts vai konkrētās pašvaldības noteikto apjomu.

Apgabaltiesa nekonstatē, ka pieteicēja atrastos citādā situācijā kā jebkura maznodrošināta persona, kuras iztikas līmenis nedaudz pārsniedz normatīvajos aktos noteikto līmeni sociālās palīdzības saņemšanai, bet acīmredzami nav pietiekams, lai apmierinātu visas, arī tikai minimālās, personas vajadzības. Normatīvie akti arī neparedz, ka sociālās palīdzības saņēmēja mantisko stāvokli nosaka pēc tās finansiālās situācijas, kurā persona atrodas pēc komunālo maksājumu veikšanas.

Turklāt ir jāņem vērā apstāklis, ka tiesas spriedums, ar kuru tiesa pārskatītu ienākumu slieksni, no kura persona ir tiesīga saņemt konkrēto sociālo palīdzību, radītu situācija, ka faktiski sociālās palīdzības saņemšanā tiktu iekļautas tādas personu grupas, kuras pašvaldība nav apzinājusi un kuru neplānota iekļaušana sociālās palīdzības saņēmēju skaitā būtiski ietekmētu pašvaldības budžetu, īpaši situācijā, kad konkrētās sociālās palīdzības sniegšana ir pašas pašvaldības iniciatīva.

Līdz ar to tiesai, neskatoties uz konkrētā indivīda vajadzībām, nav tiesību paplašināt sociālās palīdzības saņēmēju loku. Tāpēc pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[9] Pieteicēja ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2020.gada 29.septembra un Administratīvās apgabaltiesas tiesneses 2021.gada 13.jūlija lēmumu atbrīvota no valsts nodevas samaksas attiecīgi par pieteikuma un apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtā daļa noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Savukārt minētā panta piektajā daļā paredzēts, ka šā panta ceturtajā daļā paredzētais pieteicēja pienākums pieteikuma noraidīšanas gadījumā samaksāt valsts nodevu nav attiecināms uz tiem pieteicējiem, kuri pieteikumu iesnieguši par administratīvo aktu sociālās drošības jomā (pensijas, pabalsti u.tml.).

Tā kā pieteicēja ir iesniegusi pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu sociālās drošības jomā, uz viņu nav attiecināms pienākums samaksāt valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto un piekto daļu, 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga Rīgas Sociālā dienesta administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente U.Mihailova

Tiesneši K.Krastiņa

O.Priedītis